



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **V. S. T.**, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem v Brně, Příkop 8, adresa pro doručování: Praha 1, Václavské náměstí 21, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 65 Az 30/2005, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 2. 2005, č.j. OAM-64/VL-20-05-2005, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 10. 2005, č. j. 65 Az 30/2005 – 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 3. 2. 2005, č.j. OAM-64/VL-20-05-2005. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu nebyl stěžovateli k jeho žádosti udělen azyl podle ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně žalovaný rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ust. § 91 téhož zákona. Žalovaný správní orgán ve svém odůvodnění uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem

odchodu žalobce z vlasti a podání žádosti o udělení azylu v České republice byly ekonomické problémy ve vlasti a snaha zlegalizovat pobyt na zemi České republiky, aby mohl žalobce dále žít se svojí manželkou občankou České republiky. Žalobce tak neuvedl a správní orgán na pozadí aktuálních informací ohledně situace ve Vietnamu obsažených v databázi České tiskové kanceláře a ze zprávy Ministerstva zahraničí spojených států amerických o dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 2003 po posouzení osobní situace žalobce a poměrů v zemi původu rovněž nezjistil žádné skutečnosti svědčící o jeho pronásledování z důvodů taxativně vymezených v ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, nebo že by měl v případě návratu do své vlasti odůvodněný strach z pronásledování podmíněný důvody uvedenými pod písm. b) téhož ustanovení. Neuspokojivá hospodářská situace, kvůli níž se stěžovatel rozhodl odejít z vlasti, však podle žalovaného postihuje bez rozdílu obyvatelstvo Vietnamu jako celek a proto ji nelze vnímat jinak než jako důvod ekonomický a tedy irelevantní pro udělení azylu. Žalovaný dále konstatoval, že legalizace pobytu, stejně jako rodinné vazby, nejsou zákonnými důvody pro udělení azylu a je pro ně zapotřebí využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle ust. § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu a obsáhle se vypořádal s neudělením humanitárního azylu podle ust. § 14 cit. zákona i s neexistencí překážky vycestování podle ust. § 91 cit. zákona.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce v zákonné lhůtě žalobou pro jeho nezákonnost, neboť je přesvědčen, že byl v předcházejícím řízení o udělení azylu zkrácen na svých právech. Za žalobní body ve smyslu ust. § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v podání označil jednotlivá ustanovení správního řádu, která zakládají povinnosti správního orgánu ve správním řízení, jež měl žalovaný v řízení o udělení azylu porušit a také porušení ust. § 12 zákona o azylu v důsledku nenaplnění zákonných důvodů pro rozhodnutí o neudělení azylu žalobci. Ohledně skutkových důvodů odkázal na vlastní žádost o udělení azylu v ČR, protokol o provedeném pohovoru a ostatní spisový materiál, který se vztahuje k jeho žádosti. Uvedl, že z Vietnamu odešel v roce 2001 za prací, aby se vymanil z nesnesitelně tíživých životních podmínek a přišel do ČR, kde se oženil s českou občankou. Do Vietnamu se nechce vrátit, neboť by mu to zničilo rodinný život. Domnívá se, že mu žalovaný mohl udělit azyl na základě ust. § 14 zákona o azylu z humanitárních důvodů. Závěrem navrhl zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě předmětnou žalobu jako nedůvodnou rozsudkem zamítl. Přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů rozhodnutí žalovaného a řízení, které mu předcházelo, a ztotožnil se v posuzované věci se závěry žalovaného ohledně neexistence azylově relevantních důvodů ve smyslu ust. § 12 a § 13 zákona o azylu a hodnocení překážek vycestování ve smyslu § ust. 91 téhož zákona. Žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod či se jiným způsobem politicky angažoval. Krajský soud ve shodě se žalovaným dospěl k názoru, že důvody žádosti o azyl žalobce jsou především ekonomické problémy ve Vietnamu a dále, že došlo ke správnímu vyhoštění, přičemž žalobce je v ČR ženat a chtěl byl také proto zde dále žít; uvedené skutečnosti nelze považovat za zákonné důvody pro udělení azylu. Z informací k situaci v zemi původu krajský soud zjistil, že Ústavou Vietnamské socialistické republiky je zakázána diskriminace na základě pohlaví, náboženství, etnické příslušnosti či společenské třídy a vietnamští žadatelé o azyl nejsou po návratu do vlasti postihováni ani nijak diskriminováni, tudíž obavy žalobce z případného postihu při návratu do vlasti by nebyly důvodné. K námitce směřující

vůči neudělení humanitárního azylu krajský soud uvedl, že na udělení azylu podle ust. § 14 zákona o azylu není právní nárok a žalovaný o něm rozhoduje v režimu správního uvážení; při soudním přezkumu takového rozhodnutí se toliko zkoumá, zda správní uvážení nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem nebo je nepřekročilo; při splnění zákonných předpokladů však není soud oprávněn dovozovat jiné nebo opačné závěry. V rámci správního řízení ani v žalobě žalobce nezmínil žádné konkrétní důvody, které by mohly vést k aplikaci citovaného ustanovení. Rovněž u žalobce krajský soud neshledal žádné překážky vycestování do země původu ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu. Dále krajský soud přezkoumal námitky žalobce týkající se dodržování procesního předpisu a posoudil je jako nedůvodné. Za správního spisu vyplývá, že si žalovaný opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, dostatečně odůvodnil napadené rozhodnutí a v souhrnu se věcí žalobce zabýval odpovědně a svědomitě.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce kasační stížnost ve znění jejího doplnění výslovně opírající o ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Stěžovatel má za to, že žalovaný správní orgán při zjišťování skutkového stavu věci porušil ust. § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu a zároveň se cítí být zkrácen na svých právech v důsledku porušení ust. § 12 a 14 zákona o azylu ze strany žalovaného. Poukazuje na důvodnost svých obav, kdy mu hrozí v případě návratu do Vietnamu pronásledování ze strany státních orgánů. Z ustanovení § 32 správního řádu vyvozuje povinnost správního orgánu zjišťovat veškeré informace relevantní pro azylové řízení a takové důkazní břemeno správní orgán v posuzované věci neunesl, tj. neopatřil si dostatečné množství podkladů pro objektivní rozhodnutí. Na podporu svých tvrzení cituje tématicky zaměřené články metodické Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydanou Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN, v roce 1992 (dále jen „Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků“). Stěžovatel dále namítá, že žalovaný ani krajský soud nepřihlédl při svém rozhodování k informacím ohledně situace ve Vietnamu, konkrétně pak ke zprávě Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 2003 a 2004, ze kterých vyplývá porušování lidských práv ze strany vietnamské vlády. Krajský soud podle stěžovatele pochybil, když dostatečně nezkoumal udělení azylu z humanitárních důvodů, neboť osobní situace stěžovatele ve vlasti je důvodem pro udělení azylu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu s poukazem na manželství s občankou České republiky. Pochybení žalovaného i krajského soudu stěžovatel také spatřuje v nedostatečném posouzení a odůvodnění konstatování o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu, což způsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí a je porušením ust. § 46 správního řádu.

Kasační stížnost je podle ust. § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předeslat, že jeho úkolem není opětovně a komplexně posuzovat otázku, zda stěžovateli měl či neměl být žalovaným azyl přiznán, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném podanou kasační stížností.

Kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu podané kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ačkoliv je příslušnému zákonnému ustanovení výslovně nepodřadil. Podle citovaného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Stěžovatel je přesvědčen, že krajský soud i žalovaný správní orgán nesprávně posoudili otázku udělení azylu podle ust. § 12 a § 14 zákona o azylu. K tomu je zapotřebí uvést, že tvrzení stěžovatele o špatné hospodářské situaci v zemi původu a jeho následné snaze najít v zahraničí práci jsou důvody svou povahou ekonomické, jež není možné podřadit pod žádný v ust. § 12 taxativně vymezený důvod pro udělení azylu, neboť v něm nelze spatřovat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod ani se nejedná o odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství žalobce má. Rovněž legalizace pobytu nepatří mezi azylově relevantní důvody. S těmito skutečnostmi se ve svých rozhodnutích řádně vypořádali žalovaný a následně po něm i krajský soud; Nejvyšší správní soud se s těmito závěry ztotožnil. Tvrzení stěžovatele, že sňatek s občankou České republiky odůvodňuje možné udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud musí odmítnout s poukazem na konstantní judikaturu, kdy v rozsudku ze dne 17. 9. 2003, č. j. 4 Azs 6/2003 – 55, publikovaném pod č. 28/2003 Sb. NSS, judikoval: *„Manželství s občankou České republiky samo o sobě nepředstavuje případ hodný zvláštního zřetele, pro nějž by bylo možno udělit humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu“*. Nad rámce uplatněné kasační námitky Nejvyšší správní soud poukazuje na právní názor týkající se této otázky zaujatý v totožném rozhodnutí, kde uvedl: *„Manželství s občankou České republiky pojmově vylučuje udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, neboť občanu České republiky nemůže být v České republice azyl udělen. Trvalý pobyt cizince, který uzavřel manželství s občankou České republiky, je upraven v § 65 odst. 1 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců“*. Pokud jde o námitku stěžovatele, že vzhledem ke své osobní situaci v zemi původu splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu, je třeba ve shodě s krajským soudem upozornit na skutečnost, že udělení humanitárního azylu se odehrává v režimu správního uvážení a soud je přezkoumává toliko v omezeném rozsahu a zkoumá, zda toto rozhodnutí nevybočilo z mezí či hledisek stanovených zákonem. V souzené věci pak žalovaný standardním způsobem zhodnotil stěžovatelem uváděná tvrzení spočívající v ekonomických důvodech či manželství s občankou České republiky a neshledal v nich důvod hodný zvláštního zřetele po udělení humanitárního azylu. Tomuto postupu žalovaného pak nebylo jak podle názoru krajského soudu, tak podle názoru Nejvyššího správního soudu možné nic vytknout. Námitka stěžovatele, že žalovaný ani krajský soud nepřihlédly při svém rozhodování k informacím ohledně situace ve Vietnamu, konkrétně pak ke zprávě Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 2003 a 2004 není důvodná, neboť jak z odůvodnění rozhodnutí žalovaného tak i z napadeného rozsudku krajského soudu jednoznačně vyplývá náležité posouzení situace v zemi původu žalobce právě na pozadí těchto informací. Co se týče tvrzení stěžovatele, že pociťuje důvodné obavy, že mu hrozí v případě návratu do Vietnamu pronásledování ze strany státních orgánů, pak se v dané věci jedná o tzv. skutkové novum ve smyslu ust. § 109 odst. 4 s. ř. s., tedy o skutečnost uplatněnou až po vydání kasační stížností napadeného rozhodnutí, k níž Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán.

Další důvod kasační stížnosti je vymezen v ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Tento důvod kasační stížnosti stěžovatel uvedl pouze v obecné rovině odkazem na § 3 odst. 3 a 4, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu a nerozvedl konkrétní skutečnosti, v nichž porušení procesních předpisů v řízení o udělení azylu spatřuje. V pouhém výčtu některých ustanovení správního řádu však nelze spatřovat řádně uplatněný důvod kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud nemohl na základě důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v rozsahu citovaných stížností bodů napadené rozhodnutí přezkoumat. Povinnost zjistit skutečný stav věci ve smyslu ust. § 32 správního řádu vzniká žalovanému pouze v rozsahu důvodů uvedených žadatelem v řízení o udělení azylu. Jelikož však žalobce neuvedl žádné azylově relevantní důvody, nýbrž toliko důvody ekonomické povahy podmíněné snahou zlegalizovat pobyt, nemůže účinně v řízení o kasační stížnosti namítat, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, když nezjišťoval důvody jiné, žadatelem v řízení před správním orgánem neuváděné. Nejvyšší správní soud ve shodě se závěrem krajského soudu neshledal porušení shora uvedené povinnosti žalovaným, obsah správního a soudního spisu je toho dokladem. Z pohledu přezkumu Nejvyššího správního soudu opírá-li důvodnost kasační stížnosti stěžovatel nově o Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, jde o nový právní důvod, který stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl. Takový důvod kasační stížnosti je dle ust. § 140 odst. 4 s. ř. s. nepřipustný.

Stěžovatelem tvrzený důvod kasační stížnosti uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. dopadá na případ nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného správního orgánu spatřuje stěžovatel v nedostatečném odůvodnění konstatování žalovaného o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu. Této námitce stěžovatele nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit, neboť ze správního spisu i z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zcela zřejmé, že se žalovaný s posouzením existence překážek vypořádal dostatečně a krajský soud dospěl ke stejnému závěru.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížností uplatňovaných stěžovatelem a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je stěžovatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpení podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpení pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační

stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2007

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

